

Växjö 2011-12-02

Får jag LOV?

- riskkapitalet bjuds upp till dans

Valfrihet – till varje pris

Den borgerliga regeringen predikar valfrihet som ett sätt att få ökad kvalitet i välfärden samt mer välfärd för våra gemensamma skattepengar. Lagen om valfrihetstjänster är skapad har denna retoriska uppgift, att skapa mer valfrihet för brukarna.

Statliga Tillväxtverket som har till uppgift att främja företagande och ”ett hållbart och konkurrenskraftigt näringsliv...”. De skriver så här om lagen på sin hemsida:

”LOV — lag om valfrihetssystem — öppnar nya affärsmöjligheter för dig som driver eller som planerar att starta en verksamhet inom service, vård eller omsorg.”¹

Även i kommunerna handlar argumenten snarare om företagande när valfrihet i välfärden kommer på tal. Medborgarna och de brukare som har behov av välfärden kommer på andra plats. Några fall av utförsäljningar har till och med av domstol klassats som olagliga när lagligheten prövats. Utförsäljningar har i många fall skett till betydligt lägre pris än det de faktiskt var värda.

Kvalitén i såväl den privat drivna verksamheten som i den kommunala pressas när kostnader per brukare ska sänkas. När dessutom vinst ska göras på varje brukare finns det många vittnesmål om att det är kvalitén som man tummar på.

I flera av länets kommuner och i Landstinget går allianspolitikerna samma väg som regeringen och föreslår privatisering på privatisering utan att fundera över kvalitén. Driftsformen verkar viktigare än att den utförda tjänsten är bra.

Det finns skäl att tro att det som hänt inom Caremakoncernen hänger ihop med allt för höga vinstkrav på våra gemensamma skattepengar.

Denna rapport är en sammanställning av hur läget gällande LOV och utmaningsrätt ser ut i Kronobergs län.

¹ Tillväxtverkets hemsida: <http://www.tillvaxtverket.se/lov>

Kronobergsalliansen släpper in riskkapital

Invånarna i Kronobergs län är även de utsatta för riskkapitalets härjningar. I flertalet av Kronobergs kommuner finns LOV och i några fall även utmaningsrätt.

Landstinget

I Landstinget Kronoberg finns idag Carema som aktör både inom vårdvalet och snart också inom primärvård psykiatri. Den omtalade vårdcentralen Specialistläkargruppen kommer byta ägare till Hermelinen AB som har tydliga kopplingar till riskkapitalet. Den borgerliga majoriteten har vid ett flertal tillfällen sagt nej till förslag på intraprenader där personal velat driva en del av verksamheten med motivet att det slår sönder centrumbildningarna. I det borgerliga budgeten förklarar man att ytterligare privatisering och LOV är på gång.

Alvesta

Varken LOV eller utmaningsrätt har införts i kommunen. Det pågår en utredning vilka konsekvenser LOV inom hemtjänsten skulle få. Det styrande minoritetspartiet Moderaterna är de drivande i frågorna.

Lessebo

Den socialdemokratiskt ledda kommunen håller på att utreda eventuella fördelar och nackdelar med att införa LOV i omsorgsverksamheten. Utmaningsrätt finns inte på dagordningen. Den borgerliga oppositionen har inte varit drivande i frågorna.

Ljungby

Kommunen har infört LOV men inte utmaningsrätt. Socialdemokraterna har kritiserat det faktum att privata utförare i LOV inte har samma krav på verksamhetscheferna som i den kommunala verksamheten. Det gäller bland annat utbildningsnivån. Drivande i frågorna har de borgerliga partierna varit, och socialdemokraterna har lagt förslag om återremiss för att göra systemen mer brukarvänliga.

Markaryd

I Markaryd har de borgerliga partierna infört LOV och utmaningsrätt. Några utmaningar har kommit in och en av dem har genomförts, städning i kommunhuset. Socialdemokraterna har kritiserat utmaningsrätten då den gör kommunen till en sämre arbetsgivare. Det blir svårare att göra flexibla tjänster samtidigt som den genomförda utmaningen endast sparar 3500 kronor per månad.

Tingsryd

Varken LOV eller utmaningsrätt har införts i kommunen. Detta som ett resultat av majoritetsöverenskommelsen mellan Socialdemokraterna och Moderaterna. Det har inte varit en stridsfråga mellan partierna.

Uppvidinge

LOV har införts i kommunen och sedan ett beslut i november omfattar den även särskilda boenden för äldre. Socialdemokraterna menar att LOV i äldrevården riskerar kvalitén, då ersättningen per plats är låg. Som alternativ tror Socialdemokraterna mer på offentlig upphandling i de fall det vore aktuellt.

Växjö

LOV har införts i kommunen. Socialdemokraterna har agerat för ett tydligare brukarval medan de borgerligas fokus varit på ett kundval där driftsformen varit mer i fokus. Socialdemokraterna har krävt att alla ska aktörer inom hemtjänsten ska kunna utföra omsorg, detta för att kunna upprätthålla kontinuiteten. Socialdemokraterna har lagt förslag om en modell för LOV som även omfattar särskilt boende och därmed avskaffa entreprenaderna.

Utmaningsrätt är införd och fyra utmaningar har inkommit, varav alla refuserats av majoriteten. Överlag har reformerna hastats igenom av den borgerliga majoriteten och konsekvenserna har man hanterat i efterhand.

Älmhult

LOV har införts av Maxialliansen med avslag från Socialdemokraterna. Rörande konkurrensutsättning anser Socialdemokraterna att ett kommunalt monopol inte ska ersättas av ett privat monopol. Det praktiska nyttjandet av LOV är väldigt litet i Älmhults kommun. Socialdemokraterna anser att mindre intraprenader är att föredra då det ökar mångfalden i den kommunala verksamheten. Socialdemokraterna har tydligt agerat mot att riskkapitalbolag ska få driva äldreboende i kommunen.

Socialdemokraternas förslag för en välfärd med högre kvalitet

Riksdagsbudgeten

I Socialdemokraternas höstbudget presenterades ett antal förslag att stärka välfärden och låta de skattepengar som är avsatta dit gå just till välfärd. För socialdemokraternas del är det viktigt att säkerställa att varje skattekrona används så effektivt som möjligt. Där för vill se en bred utredning om vinst och konkurrens i välfärden.

Skolan: Det enskilt viktigaste för elevernas resultat i skolan är bra lärare. Vi vill avsätta **två miljarder kronor** de kommande fyra åren till kompetensutveckling av lärare och **400 miljoner kronor** under samma tid för karriärmöjligheter för lärare och utveckling av skolledarrollen.

Sjukvården: Alla har rätt till en god sjukvård. Den som blir sjuk ska veta att han eller hon får hjälp av personal som har den bästa utbildningen, tillräckligt med tid och som arbetar med de mest moderna metoderna och den senaste medicinska tekniken. Vi tillför **1 miljard kronor** till sjukvården för att kompensera landstingen så att de inte behöver försämra högkostnadsskyddet på det sätt som regeringen föreslår.

Landstinget Kronoberg

Socialdemokraterna har i Landstinget motionerat om att inga aktörer ägda via riskkapital ska tillåtas i verksamheten.

Vi vill utöka vård och behandlingsgarantin så att vi får en köfri vård för alla. Därför vill vi att vårdgarantin även ska gälla kroniskt sjuka. Idag är det endast fokus på förstagsbesök vilket ger så kallade undanträngningseffekter (rapport från Socialstyrelsen mars 2011). Vi vill också att tid för diagnos ska inkluderas i garantin, även kroniskt sjuka patienter ska omfattas av vård och behandlingsgarantin.

Unga: Vi avsätter extra resurser på **2 miljoner kronor** för att utveckla en barn- och ungdomspsykiatrisk kompetens inom primärvården.

Äldre: Vi avsätter **7 miljoner kronor** för en satsning på mobila läkare i alla länets kommuner (idag finns detta i Ljungby). Främst för patienter som vårdas i hemsjukvård men även som avlastning för läkare på vårdcentraler som idag även besöker exempel äldreboende med mera.

